

Eestis mahepõllumajanduslikuks kasvatamiseks sobivad õunasordid

Probleem

Mahepõllumajanduslikus õunakasvatases tuleb tegeleda paljude haiguste ja kahjurite tõrjega. Kuna otseste tõrjemeetmete kasutamine on piiratud, muutub eriti oluliseks kaudne tõrje, näiteks vastupidavate sortide valik. Paraku on Põhja-Euroopas saadaval vaid mõned talvekindlad, enamasti kohalikult aretatud sordid.

Lahendus

Käesolevas praktilises kokkuvõttes on loetletud kahjustuste, nagu õunapuu-kärntõve, õunapuu-jahukaste ja viljapuu-bakteripõletiku suhtes vastupidavad Baltimaades kasvatamiseks sobivad sordid.

Eelised

Soovitatud vastupidavate õunasortide kasutamisel aidatakse kaasa võitlusele kõige enam levinud haiguste vastu ning edendatakse taimekaitsevahendite kasutamise vähendamist.

Praktiline soovitus

- Uurige teavet aretusjaamades ja kaua tegutsenud viljapuuaiades katsetatud kohalike sortide kohta. Rääkige jaemüüjatega. Et valida oma tootmise jaoks sobiv sort, esitage endale järgmised küsimused:
  - Kas ma soovin kasvatada söögiõunu või siidriõunu?
  - Millist maitsevalikut ma soovin pakkuda?
  - Millised saagikoristusajad on mulle sobivaimad?
  - Kas ma eelistan müüa õunu jaemüüja kaudu või otse tarbijatele? Kui panustate turustamisele läbi jaemüüjate, kontrollige enne istutamist, milliseid sorte nad on nõus ostma. Kui soovite tegeleda otseturundusega, kaaluge, kas teil on piisavalt lai, kõiki maitse-eelistusi hõlmav valik sorte ja pikk müügiperiood.
  - Kas mul on ladustamisvõimalus?
- Isegi kärntõvele vastupidavad sordid võivad sellesse nakatuda ja sel viisil võib nende immuunsus nõrgeneda. Kontrollige kindlasti õunapuid kärntõve suhtes¹ alates pungade puhkemisest ning nakkuse tipphetkel esmasel askosporide eraldumise perioodil.
- Isegi kärntõvele vastupidavad sordid ei vaja oluliselt vähem töötlemist. Sest alati on oht, et ilmneb mõni teine haigus, näiteks tahmakirme.
- Eestis mahepõllumajanduslikuks õunatootmiseks sobivate sortide loetelu:
  - Suvesordid: „Valge klaar“, „Kasper“, „Martsipan“
  - Sügissordid: „Liivi kuldrenett“, „Krista“ (pilt 1), „Tiina“, „Liivika“ (pilt 2)
  - Talisordid: „Katre“ (pilt 3), „Talvenauding“ (pilt 4), „Virve“, „Alesja“

Kohaldatavuse lahter

Teema

Põllukultuuride tootmine, aiandus, parasvöötme puuviljad

Märksõnad

Parasvöötme puuviljad, haiguste ennetamine

Kontekst

Balti riigid

Rakendusae

Puid on kõige parem istutada sügisel

Pilt 1: Eesti päritolu sügisene õunasort „Krista“. Foto: Polli aiandusuuringute keskus

Pilt 2: Eesti päritolu sügisene õunasort „Liivika“. Foto: Polli aiandusuuringute keskus

Pilt 3: Eesti päritolu taliõunasort „Katre“. Foto: Polli aiandusuuringute keskus

Pilt 4: Taliõunasort „Talvenauding“.

Foto: Polli aiandusuuringute keskus

Lisateave

Veebilingid

- Riikliku programmi soovitused: „Põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi kogumine, säilitamine ja kasutamine“ mahekasvatajale
- Eesti Maaülikooli Mahekeskus
- Polli aiandusuuringute keskus
- 1. Õunapuude kärntõbi (Venturia inaequalis): Kontrollstrateegia mahetootmise jaoks. Üldine praktika, BIOFRUITNET
- Uurige mahepõllumajandusettevõtete kogemuste platvormi, et leida veel rohkem praktilisi soovitusi.

Üldise praktika kohta

Väljaandja: Läti Mahepõllumajanduse Liit
Republikas laukums 2-501, Riiia LV-1010
+ 371 67027227, info@ekoprodukti.lv, www.lbla.lv
Autor: Gints Strazdins
Kontakt: gardmutis@gmail.com

Toimetajad: Ambra De Simone (IFOAM Organics Europe),
Alfredo Vargas Mora (Laimburg) Lauren Dietemann (FiBL)

Püsiline link: [Organic-farmknowledge.org/tool/44722](https://organic-farmknowledge.org/tool/44722)

Projekti nimi: BIOFRUITNET – Boosting Innovation in ORGANIC FRUIT production through stronger networks

Projekti veebileht: <https://biofruitnet.eu>

© 2022